

DAUGAVPILS DOME

K. Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV-5401, tālr. 65404344, 65404365, fakss 65421941
e-pasts info@daugavpils.lv www.daugavpils.lv

L Ē M U M S

Daugavpilī

2022.gada 26.maijā

Nr.316
(prot.Nr.17, 1.§)

Par pārskata ziņojuma par Daugavpils pilsētas bāriņtiesas darbību 2021.gadā saskaņošanu

Pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 21.panta pirmās daļas 27.punktu, Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu, kas nosaka, ka bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz pārskata ziņojumu par savu darbību un pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājas lapā, atklāti balsojot, atklāti balsojot: PAR – 11 (I.Aleksejevs, A.Elksniņš, A.Gržibovskis, L.Jankovska, I.Jukšinska, M.Lavrenovs, J.Lāčplēsis, I.Prelatovs, I.Šķinčs, M.Truskovskis, A.Vasiļjevs), PRET – nav, ATTURAS – nav, **Daugavpils dome nolemj:**

Saskaņot pārskata ziņojumu par Daugavpils pilsētas bāriņtiesas darbību 2021.gadā.

Pielikumā: Pārskata ziņojums par Daugavpils pilsētas bāriņtiesas darbību 2021. gadā.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

A. Elksniņš

SASKAŅOTS:
ar Daugavpils pilsētas domes
2022. gada ____ . ____
lēmumu Nr. _____

Pārskata ziņojums par Daugavpils pilsētas bāriņtiesas darbību 2021. gadā

Informācija par Daugavpils pilsētas bāriņtiesas sastāvu 2021. gadā

Daugavpils pilsētas bāriņtiesa (turpmāk – bāriņtiesa) ir pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kurā 2021. gadā strādāja 15 darbinieki: bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece, 10 bāriņtiesas locekļi, sekretāre- lietvede, bāriņtiesas sēžu sekretāre un arhīviste.

Piecpadsmit darbiniekiem ir otrā līmeņa augstākā izglītība, no tiem astoņiem darbiniekiem ir divas augstākās izglītības, tai skaitā sešiem darbiniekiem ir maģistra grādi (1- sociālajā darbā, 3- pedagogijā, 3- tiesību zinātnēs).

Bāriņtiesa savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem un publisko tiesību principiem. Bāriņtiesai jāveic nepieciešamās darbības un jānodrošina, lai ikviens bērns un persona ar ierobežotu rīcībspēju tiktu pasargāta no tiesību pārkāpumiem.

KVANTITATĪVIE RĀDĪTĀJI

	2018.	2019.	2020.	2021.
Bāriņtiesas lietvedībā esošo aktīvo lietu skaits	1572	1691	1489	1742
Pārskata gada laikā ierosināto lietu skaits	253	258	229	306
Pieņemto lēmumu skaits	562	671	595	646
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: nosūtītās vēstules	6691	7807	7926	8066
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: saņemtās vēstules/iesniegumi	5326	5778	6064	6315
Piedalīšanās visu instanču tiesās civillietās, krimināllietās un administratīvajās lietās	286	293	283	397

Atsevišķu kategoriju lietas

AIZGĀDĪBAS TIESĪBU PĀRTRAUKŠANA UN ATJAUNOŠANA

	2018.	2019.	2020.	2021.
PĀRTAUKTAS Vecāku skaits	39	31	38	30
Bērnu skaits	54	44	46	31
ATJAUNOTAS Vecāku skaits	13	13	15	13
Bērnu skaits	18	19	22	16

Situācijas apraksts:

2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu ir samazinājies personu (vecāku) skaits, kuriem tika pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības. 2018. gadā mūsu pašvaldībā ieviestā atbalsta programma „Sociālās rehabilitācijas, atbalsta un konsultatīvās programma ģimenēm ar bērniem krīzes situācijā, audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem” būtiski samazināja ģimeņu skaitu, kur bērniem bija jānodrošina droša vide ārpusģimenē. Taču ņemot vērā Covid 19 pandēmiju un ārkārtējo situāciju, pakalpojumi augsta sociālā riska ģimenēm 2021. gadā bija pieejami daļēji vai attālināti.

Atsevišķu kategoriju lietas

Vienpersoniskie lēmumi

Lēmumi	2018.	2019.	2020.	2021.
	13	16	19	6

Ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē vai citādi atklājas, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, kā arī tad, ja bērna turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt viņa veselību vai dzīvību, bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis vienpersoniski pieņem lēmumu par:

- 1) bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem;
- 2) bērna izņemšanu no aizbildņa ģimenes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas;
- 3) bērna izņemšanu no audžuģimenes;
- 4) pirmsadopcijas aprūpes pārtraukšanu.

Ja nolēmuma par bērna atgriešanos valstī, kurā ir viņa dzīvesvieta, piespiedu izpildes procesā bērnu nodod bāriņtiesas pārstāvim turpmāku darbību veikšanai un ja bērnu nav iespējams nekavējoties nogādāt uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta, bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis vienpersoniski pieņem lēmumu par:

- 1) bērna šķiršanu no ģimenes un nogādāšanu krīzes centrā vai citos drošos apstākļos un aizliegumu bērna vecākam vai citai personai, kas bērnu prettiesiski pārvietojusi vai aizturējusi, vai bērna tuviem radniekiem izņemt bērnu no krīzes centra vai citiem drošiem apstākļiem;
- 2) atteikumu paziņot bērna vecākam vai citai personai, kas bērnu prettiesiski pārvietojusi vai aizturējusi, vai bērna tuviem radniekiem bērna atrašanās vietu vai aizliegumu šīm personām satīties ar bērnu, kamēr tas uzturas krīzes centrā vai citos drošos apstākļos, ja šīs personas var apdraudēt nolēmuma turpmāku piespiedu izpildi un bērna sagatavošanu nogādāšanai atpakaļ uz valsti, kurā ir viņa dzīvesvieta.

Atsevišķu kategoriju lietas

Bērnu ārpusģimenes aprūpe kopā

	2018.	2019.	2020.	2021.
Kopā, tai skaitā:	279	263	252	246
Atrodas audžuģimenēs	51	71	73	67
Atrodas aizbildnībā	178	164	153	152
Atrodas aprūpes iestādēs	50	28	26	27

2019. gadā kopā ārpusģimenes aprūpē: 263 bērni

2020. gadā kopā ārpusģimenes aprūpē: 252 bērni (par 11 bērniem mazāk)

2021. gadā kopā ārpusģimenes aprūpē: 246 (par 6 bērniem mazāk)

Atsevišķu kategoriju lietas

Iemesli bērnu ārpusģimenes aprūpei 2021. gadā

	Pārtrauktas aizgādības tiesības vecākiem	Pēc vecāku lūguma (slimības dēļ)	Nepilngadīgi vecāki	Domstarpības ar vecākiem	Sakarā ar vecāka nāvi
Audžuģimenē ievietoti	8	-	-	-	-
Aizbildnībā	26	-	1	2	6
Iestādē	6	2	-	1	-

Kopā: ārpusģimenes aprūpe 2021. gadā nodrošināta 42 bērniem.

Atsevišķu kategoriju lietas

DI īstenošana - ārpusģimenes aprūpe 2021. gadā

	2018.	2019.	2020.	2021.
Audžuģimeņu skaits mūsu pašvaldībā	12	19	23	24
Bērnu skaits audžuģimenēs kopā	51	71	73	67

Situācijas apraksts:

Uz doto brīdi Latvijā tiek īstenota deinstitutionalizācijas (turpmāk-DI) politika, kā arī kampaņas un projekti, kuru mērķis ir nodrošināt bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē - pie aizbildņa vai audžuģimenē, nevis bērnu aprūpes iestādē.

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība aktīvi iesaistās visos projektos saistībā ar DI īstenošanu, ir pieņemti saistošie noteikumi par esošo pabalstu palielināšanu un jaunu pabalstu ieviešanu audžuģimenēm.

2021. gada nogalē audžuģimenēs dzīvo 67 bērni. Daugavpils valstspilsētas pašvaldības audžuģimenēs- 24, tajās kopā dzīvo 33 bērni, no kuriem 10 bērni ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldības bērni, bet 23 no citām pašvaldībām. Citās pašvaldībās funkcionējošajās audžuģimenēs dzīvo 57 Daugavpils valstspilsētas pašvaldības bērni.

Audžuģimeņu skaits pēdējo triju gadu laikā mūsu pašvaldībā ir divkārtšojies, taču joprojām to skaits nav pietiekams, tāpēc bāriņtiesa izmanto citu pašvaldību audžuģimeņu resursus.

Atsevišķu kategoriju lietas

Adopcija

	2018.	2019.	2020.	2021.
Adoptētāju skaits Personas	23	11	4	13
Atzīts, ka adopcija atbilst bērna interesēm	16 5-audžuģimenē 3-institūcijā 8-otrs laulātais adoptē	7 2-audžuģimenē 1-aizbildnībā 2-institūcijā 2-otrs laulātais adoptē	4 0-audžuģimenē 2-aizbildnībā 2-institūcijā 0-otrs laulātais adoptē	4 1-audžuģimenē 2-aizbildnībā 0-institūcijā 1-otrs laulātais adoptē
Adoptēto bērnu skaits (no ārpusģimenes uz ārvalstīm)	2	0	0	1

Situācijas apraksts: 2018. gada 8. novembrī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.667 „Adopcijas kārtība”, kuri paredz, ka ārvalstu iedzīvotājs var adoptēt dzīvesbiedra bērnu, bērnu, ar kuru ir radnieciski sakari, kā arī bērnu, kurš uzturas institūcijā. Taču ārzemnieks vairs nevar adoptēt bērnu no audžuģimenes.

Adoptētāju un adoptējamo bērnu uzskaiti veic Labklājības ministrija.

Atsevišķu kategoriju lietas

Aizgādībā esošās personas un aizgādņi

	2018.	2019.	2020.	2021.
Personas, kurām ierobežota rīcībspēja kopā	268	294	296	257
Personas, kurām ierobežota rīcībspēja 2021. gadā	32	59	47	30
Aizgādņi	254	281	271	236

Situācijas apraksts:

Aizgādņi, kurus saista radniecība ar personu, kurai ierobežota rīcībspēja – ir 236.

Aizgādņi, kurus nesaista radniecība ar personu, kurai ierobežota rīcībspēja – ir 29, no tiem 1 ir sociālais darbinieks, strādājošais Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādē „Sociālais dienests”.

Bāriņtiesa saskaņā ar tiesas nolēmumu par aizgādības nodibināšanu ieceļ aizgādņi:

- personai ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem, kurai rīcībspēju ierobežojusi tiesa;
- personai, kurai tiesa nodibinājusi pagaidu aizgādību;
- personai, kurai rīcībspēju tiesa ierobežojusi izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ, kā arī alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ;
- promesošas vai pazudušas personas mantai.

Atsevišķu kategoriju lietas

Mantisko tiesību un interešu nodrošināšana

	2018.	2019.	2020.	2021.
Lēmumi par bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju mantisko tiesību un interešu nodrošināšanu	81	110	112	118

Bāriņtiesa, aizstāvot bērna mantiskās intereses Civillikumā paredzētajos gadījumos:

1. lemj par atļauju pieņemt vai atraidīt bērna vārdā viņam piekritušo mantojumu;
2. lemj par bērnam piederošās mantas pārdošanu par tirgus vērtību vai izolē;
3. lemj par mantojuma sadalīšanu, bērna mantas (ja tās vērtība nepārsniedz 14 000 euro) atsavināšanu, ieķīlāšanu vai apgrūtināšanu ar citām lietu tiesībām;
4. lemj par bērnam piederošā nekustamā īpašuma (ja tā vērtība pārsniedz 14 000 euro) atsavināšanas, ieķīlāšanas vai apgrūtināšanas ar citām lietu tiesībām lietderīgumu;
5. lemj par īpašuma iegūšanu bērnam;
6. ieceļ aizbildni tiesisku darījumu noslēgšanai starp bērnu un vecākiem;
7. lemj par mantojuma pārvaldīšanas un lietošanas tiesību atņemšanu, ja pārdzīvojušais laulātais bērnam piekritušo mantojumu pārvalda vai lieto nekārtīgi;
8. lemj par vecāka atstādināšanu no bērna mantas pārvaldības, ja vecāks pārvalda bērna mantu neatbilstoši bērna interesēm;
9. veic citus bērna mantisko tiesību aizsardzības pasākumus.

Atsevišķu kategoriju lietas

Nepilngadīgie ārzemnieki

	2018.	2019.	2020.	2021.
Bērnu skaits, kuru intereses pārstāvēja bāriņtiesa	12	8	0	17*

Valsts	Zēni	Meitenes
Irāka	9	2
Afganistāna	5	
Maroka	1	

Situācijas apraksts.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 6. panta piekto daļu, nepilngadīgo personu bez pavadības (kas vēlas saņemt bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijā) personiskajās un mantiskajās attiecībās patvēruma procedūras laikā pārstāv bāriņtiesa vai tās iecelts aizbildnis, vai bērnu aprūpes iestādes vadītājs.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 50.⁸ panta otro daļu izraidīšanas procedūras laikā nepilngadīgu ārzemnieku, kurš ir bez vecāka vai viņa likumiskā pārstāvja pavadības, personiskajās un mantiskajās attiecībās pārstāv bāriņtiesa vai tās iecelts aizbildnis, vai bērnu aprūpes iestādes vadītājs.

*Nepilngadīgie ārzemnieki bez pavadības ieradās Latvijā, šķērsojot Baltkrievijas robežu (izvairoties no robežkontroles).

Pārējie lēmumi 2021. gadā

Lietu kategorijas	2018.	2019.	2020.	2021.
Lēmumi par bērna vārda, uzvārda vai tautības ieraksta maiņu	6	8	2	1
Atzinumi tiesai strīdos par aizgādības, saskarsmes tiesības īstenošanu	26	25	24	34
Lēmumi par pabalstu, pensijas pārtraukšana un piešķiršana	13	16	12	39
Lēmumi par nodokļu atvieglojumu pārtraukšanu/piešķiršanu	7	5	4	14
Lēmumi par viesģimenes statusa piešķiršanu/atņemšanu/izbeigšanu	7	15	2	0

Dalība tiesas sēdēs

Piedalīšanās visu instanču tiesās civillietās, krimināllietās un administratīvajās lietās	2018.	2019.	2020.	2021.
	286	293	283	397

Tiesai sniegto atzinumu skaits

Pieņemtie lēmumi ar atzinuma sniegšanu tiesai	2018.	2019.	2020.	2021.
	21	32	26	38

Bāriņtiesa pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumus, kas nepieciešami šādos gadījumos:

- lai noteiktu kārtību, kādā izmantojamas saskarsmes tiesības un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu;
- viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanai;
- aizgādības tiesību atņemšanai un atjaunošanai;
- paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai;
- citos Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos.

Sadarbība un 2021. gadā īstenotās aktivitātes

- Bāriņtiesa regulāri sniedz priekšlikumus Latvijas Pašvaldību savienībai u.c. saistībā ar likumprojektu izstrādi, normatīvo aktu grozījumiem.
- Nodrošināta maksimāli lielākam bez vecāku gādības palikušo bērnu skaitam iespēja dzīvot ģimeniskā vidē - audžuģimenē - 67, pie aizbildņiem - 152.
- Institūcijās ievietoto bērnu skaits samazināts līdz - 27, no kuriem 21 „Priedīte”, 6 - „Kalkūni”.
- Bāriņtiesa iesaistījās audžuģimeņu pieauguma mūsu pašvaldībā veicināšanā. Mūsu pašvaldībā audžuģimeņu skaits pēdējo gadu laikā divkāršojies: 12-2018. gadā līdz 24-2021. gadā.
- Bāriņtiesa aktīvi sadarbojās gan ar Tieslietu ministriju, gan pa tiešo ar ārvalstu sociālo dienestu speciālistiem un tiesām (gadījumi, kad vecākiem rodas problēmas ar bērnu audzināšanu ārvalstīs un gadījumi, kad vecāki viens no otra nolaupa bērnus un pārvieto uz citu valsti, vai no citas valsts uz Latviju).
- Bāriņtiesa turpina aktīvi iesaistīties visos pasākumos saistībā ar bērnu, ģimeņu un personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesību un interešu aizsardzību un nodrošināšanu, sadarbojas ar nevalstiskām organizācijām - nodibinājumiem „Sociālā atbalsta un izglītības fonds”, „Pusaudžu resursu centrs”, Fondu «PLECS», LATVIJAS SARKANAIS KRUSTS, Muna Sāta, SOS bērnu ciemati, u.c.

**Bāriņtiesas sniegtie bezmaksas pakalpojumi un juridiskā
palīdzība iedzīvotājiem 2021. gadā**
(papildus normatīvajos aktos norādītajām funkcijām)

- Bāriņtiesas sniedza iedzīvotājiem palīdzību pieteikumu par adoptācijas apstiprināšanu sastādīšanā.
- Bāriņtiesas sniedza iedzīvotājiem palīdzību pieteikumu par personas rīcībspējas ierobežošanu sastādīšanā.
- Bāriņtiesas sniedza iedzīvotājiem palīdzību uzturlīdzekļu pieprasīšanas no Uzturlīdzekļu garantiju fonda jautājumos.
- Bērnu tiesību aizsardzības likuma 35. panta otrajā daļā noteikts, ka pašvaldība sava budžeta līdzekļu ietvaros nodrošina mācības aizbildņiem (aizbildņa mācību programmas paraugu apstiprina labklājības ministrs). Bāriņtiesa uzņemas un īsteno šo mācību organizēšanu mūsu pašvaldībā.

Ar cieņu, bāriņtiesas priekšsēdētāja Elita Praņevska